

Lumbalpunktion - rekommendation för rörföljd och rörantal

ALLMÄNT

Vid lumbalpunktion ska de rör i vilka cerebrospinalvätska (Csv) samlas numreras i tappningsordning. För rätt sortering rekommenderar vi att ni lämnar alla rör till provinlämningen på Jourlaboratoriet, även eventuella rör utan beställning.

Nedanstående är exempel på analyser som rekommenderas vid de specificerade frågeställningarna.

Beställande läkare avgör vilka analyser som ska utföras.

Tänk på att alltid ta ett slaskrör, cirka 1 mL.

Extraröret (inom parentes) är ej obligatoriskt men kan vid behov skickas till laboratoriet för förvaring och eventuell kompletterande analys.

Frågeställning: Meningit / Encefalit				
Rör	Analys	Mängd Csv	Bra att veta	Remiss
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Allmän odling och direktmikroskopi	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork		Cosmic Klinisk Mikrobiologi
3	PCR: Endast Herpes simplex virus (HSV)	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork		Cosmic Klinisk Mikrobiologi
	PCR: Viral meningoencefalitblock <u>Ingår:</u> HSV, VZV, Enterovirus	Minst 1,5 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Serumprov (gul eller röd propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv. Skickas vidare endast vid cellstegring.	Mikrobiologi 2 Uppsala
4	Glukos och Laktat	Minst 0,5 mL Na-fluorid-oxalat-rör, grå propp	Blodprov för P-glukos (FC Mixture, rosa propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv. Provet skall vara laboratoriet tillhanda inom 15 min.	Cosmic Klinisk Kemi
5	Celler och Albumin	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Provet ska vara laboratoriet tillhanda inom 30 min.	Cosmic Klinisk Kemi
(6)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	

Lumbalpunktion - rekommendation för rörföljd och rörantal

Frågeställning: Oklar medvetandepåverkan				
Rör	Analys	Mängd Csv	Bra att veta	Remiss
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Allmän odling och direktmikroskopi	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork		Cosmic Klinisk Mikrobiologi
3	Endast PCR: HSV	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork		Cosmic Klinisk Mikrobiologi
	Viral meningoencefalitblock <u>Ingår:</u> HSV, VZV och enterovirus.	Minst 1,5 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Serumprov (gul eller röd propp) ska tas vid samma provtagnings-tillfälle som Csv. Skickas endast vid cellstegring.	Mikrobiologi 2 Uppsala
4	Glukos och Laktat	Minst 0,5 mL Na-fluorid-oxalat-rör, grå propp	Blodprov för P-glukos (FC Mixture, rosa propp) ska tas vid samma provtagnings-tillfälle som CSV. Provet skall vara laboratoriet tillhanda inom 15 min.	Cosmic Klinisk Kemi
5	Celler och Albumin	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Provet ska vara laboratoriet tillhanda inom 30 min.	Cosmic Klinisk Kemi
6	Spektrofotometri	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Prov bör tas tidigast 12 timmar efter symtomdebut. Provet ska ljusskyddas och vara laboratoriet tillhanda inom 30 min. Samtidig beställning av S-Albumin och S-Bilirubin förbättrar bedömningen.	Remiss 5 Klinisk Kemi
(7)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	

Lumbalpunktion - rekommendation för rörföljd och rörantal

Frågeställning: Subarachnoidalblödning				
Rör	Analys	Mängd Csv	Bra att veta	Remiss
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Celler och Albumin	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Provet skall vara laboratoriet tillhanda inom 30 min.	Cosmic Klinisk Kemi
3	Spektrofotometri	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Prov bör tas tidigast 12 timmar efter symtomdebut. Provet ska ljusskyddas och vara laboratoriet tillhanda inom 30 min. Samtidig beställning av S-Albumin och S-Bilirubin förbättrar bedömningen.	Remiss 5 Klinisk Kemi
(4)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	
Frågeställning: Neuroborrelios				
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Neuroborrelia	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Serumprov (gelrör, gul propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv.	Cosmic Klinisk Mikrobiologi
3	Celler	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Provet skall vara laboratoriet tillhanda inom 30 min.	Cosmic Klinisk Kemi
(4)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	
Frågeställning: Tuberkulös meningit				
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	M tuberculosis Odling och PCR	Minst 5 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Endast odling 1 mL	Klinisk mikrobiologi, Karolinska

Lumbalpunktion - rekommendation för rörföljd och rörantal

Frågeställning: Svamp				
Rör	Analys	Mängd Csv	Bra att veta	Remiss
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Svampodling, Cryptococcus-Ag	Minst 2 mL Sterilt rör med gul skruvkork		Klinisk mikrobiologi, Karolinska
Frågeställning: Blod-hjärnbarriärskada/Intrathekal proteinsyntes				
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Proteinelektrofores (Isoelektrisk fokusering)	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Serumprov (gelrör, gul propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv.	Cosmic Klinisk Kemi
(3)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	
Frågeställning: Malignitet				
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Cytologi, Flödescytometri	Minst 7–10 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Prov måste vara Jour- laboratoriet tillhanda omedelbart för vidare transport till Akademiska Sjukhuset, Uppsala. Provet måste analyseras inom 4 timmar efter provtagning (provet skall vara Uppsala tillhanda månd-torsd före kl 16 och fred före kl 14).	Klinisk patologi och cytologi Uppsala
(3)	Extra rör	1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	

Lumbalpunktion - rekommendation för rörföljd och rörantal

Frågeställning: Demensutredning				
1	Slaskrör	Cirka 1 mL		
2	Neuroborrelia	Minst 2 mL sterilt rör med gul skruvkork	Serumprov (gelrör, gul propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv.	Cosmic Klinisk Mikrobiologi
3	Alzheimermarkörer (Tau, β -Amyloid, Fosfo-Tau) och NFL	Minst 3 mL sterilt rör med gul skruvkork	Provet ska vara laboratoriet tillhanda inom 3 timmar , Skickas till Sahlgrenska.	Cosmic Klinisk kemi
	Proteinelektrofores (Isoelektrisk fokusering)		Serumprov (gelrör, gul propp) ska tas vid samma provtagningstillfälle som Csv, Skickas till Sahlgrenska.	Cosmic Klinisk kemi
(4)	Extra rör	Minst 1 mL Sterilt rör med gul skruvkork	Kylförvaras i 2 veckor på laboratoriet för möjlighet till kompletterande mikrobiologisk diagnostik.	